

ZAŁĄCZNIK NR 1

INFORMACJE O REALIZACJI STRATEGII, POLITYK, PROGRAMÓW, PROJEKTÓW

Strategia Rozwoju dla Gminy Police do roku 2020 została uchwalona w dniu

1.1. REALIZACJA STRATEGII ROZWOJU DLA GMINY POLICE DO ROKU 2020

Strategia Rozwoju dla Gminy Police jest dokumentem wyznaczającym podstawowe kierunki rozwoju gminy w perspektywie długofalowej. Określa priorytetowe obszary przedsięwzięć infrastrukturalnych, społecznych i instytucjonalnych w podziale na cele strategiczne i działania przewidziane do realizacji do roku 2020. Założeniem dokumentu jest planowanie zrównoważonego rozwoju oraz stworzenie podstaw dla długotrwałej poprawy konkurencyjności gminy. Priorytety, cele i działania mają charakter ogólny, określają pożądane zadania możliwe do zrealizowania do roku 2020.

Strategia jest dokumentem wykorzystywanym na etapie planowania i realizacji budżetu przez wdrażanie do realizacji zidentyfikowanych działań i szczegółowych projektów. Zasadniczym elementem wdrażania są możliwości finansowe gminy w stosunku do zakładanych działań i celów strategicznych oraz dodatkowe źródła finansowania. Realizacja Strategii oparta jest na współdziałaniu samorządu lokalnego, partnerów gospodarczych i społecznych. Strategia jest dokumentem programowym, niezbędnym przy ubieganiu się o dofinansowanie zadań ze środków unijnych i krajowych zarówno przez Gminę Police jak i inne podmioty publiczne oraz prywatne.

Strategia Rozwoju Gminy Police wyznacza priorytety rozwoju:

PRIORYTETY			
I.	II.	III.	IV.
Poprawa konkurencyjności Gminy Police	Trwały rozwój gospodarczy.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Zachowanie, ochrona i wykorzystanie walorów środowiska naturalnego

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności Gminy Police.

Sprawny, funkcjonalny i bezpieczny system komunikacyjny w gminie. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg publicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Na terenie Gminy Police funkcjonuje 137,65 km dróg publicznych, które są przebudowywane w miarę możliwości budżetowych oraz dostępnych środków zewnętrznych.

Struktura dróg na terenie Gminy Police.

KATEGORIA	DŁUGOŚĆ W KILOMETRACH
Drogi wojewódzkie na terenie gminy	41,801
Drogi gminne w obrębie miasta	43,191
Drogi gminne pozamiejskie	44,883
Drogi powiatowe w obrębie miasta	7,782
RAZEM	137,657

Rozbudowa, przebudowa i remonty dróg są bezpośrednio związane z poprawą wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy. Działania w tym zakresie związane są dodatkowo z pomocą finansową Gminy Police przy realizacji dróg powiatowych i wojewódzkich.

W roku 2019 zrealizowano m.in. budowę pętli autobusowej w miejscowości Bartoszewo, budowę węzła przesiadkowego na Placu Chrobrego w Policach, przebudowę wiaduktu drogowego w ciągu ulicy

Kuźnickiej w Policach (zadanie w realizacji), przebudowa odcinka drogi powiatowej Nr 3911Z Dobra – Bartoszewo (pomoc finansowa dla Powiatu Polickiego), budowę drogi od ul. Gunickiej w miejscowości Tanowo w kierunku miejscowości Węgornik, przebudowę ulicy Kochanowskiego w Policach – etap I. Ponadto przygotowano dokumentację projektową zadań do realizacji w kolejnych latach, w tym budowy infrastruktury drogowej na terenie miasta Police na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej.

Rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych.

W gminie Police funkcjonuje 44,87 km ścieżek rowerowych. Dotychczas wybudowano trasy rowerowe wzdłuż dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych łącząc je ze ścieżkami w Dobrej Szczecińskiej, Szczecinie oraz pomiędzy miejscowościami gminy Police od strony zachodniej. Niezależnie od zarządcy drogi Gmina Police przejmując zadania i realizując system dróg rowerowych ze środków własnych wspieranych dofinansowaniem unijnym. Wg stanu na rok 2019 w realizacji pozostaje przedsięwzięcie wieloletnie budowy trasy rowerowej na odcinku Police – Trzebież o długości 12 km, na jej sfinansowanie Gmina Police otrzymała dotację w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych RPO WZ. W roku 2019 zakończono realizację odcinka o długości 4,32 km. Na terenie miasta Police realizowana jest droga rowerowa o długości 3,2 km o przebiegu wzdłuż ulicy Piaskowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego (w pobliżu węzła przesiadkowego) do skrzyżowania z Zamenhofska oraz wzdłuż ulic Rurowej – Tanowskiej – Roweckiego.

Promocja transportu zbiorowego.

Organizacja transportu zbiorowego jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem SPPK sp. z o.o., zakupem nowego taboru, budową węzłów przesiadkowych i ścieżek rowerowych oraz budową Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej. Gmina Police sukcesywnie inwestuje w poprawę stanu i jakości taboru oraz rozwój komunikacji na terenie obszaru metropolitalnego poprzez spółkę transportową. W wyniku realizacji projektów zakupione zostały od 2010 roku, łącznie 32 autobusy niskoemisyjne, przyjazne dla środowiska naturalnego, fabrycznie nowe, klimatyzowane, niskopodłogowe, przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Celem działań jest ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską, zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawa płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach oraz na ich obszarach funkcjonalnych. Transport komunikacją miejską jest aktualnie jedyną publiczną formą transportu na trasie Police - Szczecin. Inwestycje w przedsięwzięcia związane z komunikacją publiczną służą poprawie bezpieczeństwa drogowego, podniesieniu jakości, atrakcyjności i komfortu podróżujących, redukując jednocześnie zanieczyszczenia powietrza.

Współpraca regionalna na rzecz przywrócenia pasażerskiego połączenia kolejowego Szczecin – Police – Trzebież.

W wyniku współpracy ponadgminnej Gmina Police jest partnerem w projekcie budowy Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej, której uruchomienie zakładane jest w roku 2022 z uwzględnieniem linii 406 do Polic. Podstawowym celem projektu jest utworzenie głównej osi transportu publicznego na terenie SOM z wykorzystaniem istniejących linii kolejowych. Projekt SKM zakłada modernizację linii 406 wraz z budową na terenie miasta Police dwóch przystanków: Police Dąbrówka i Police. Sieć linii kolejowych SKM ma zapewnić korzystny czas przejazdu oraz częstotliwość kursowania pociągów dostosowaną do potrzeb mieszkańców. Sieć SKM zintegrowana będzie z liniami autobusowymi obsługującymi miejscowości w poszczególnych gminach SOM. W roku 2019 wykonano dokumentację projektową. Gmina Police prowadzi negocjacje z PKP Nieruchomości w sprawie nieodpłatnego przejęcia nieruchomości niezbędnych do realizacji projektu. Jednocześnie PKP S.A. prowadzi inwestycję związaną z przebudową torów kolejowych linii nr 406 na odcinku Szczecin – Police.

Współpraca regionalna na rzecz „budowy zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina wraz ze stałą przeprawą przez rzekę Odrę w rejonie miasta Police”.

Gmina Police, Powiat Policki, Gmina Goleniów, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police SA i miasto Szczecin zawiązały porozumienie na rzecz Zachodniego drogowego obejścia Szczecina obejmującego przeprawę pomiędzy węzłami drogowymi Police – Goleniów. Powstało Studium wykonalności wraz z raportem środowiskowym. W roku 2018 Minister Infrastruktury uzgodnił Program Inwestycji dla procesu przygotowawczego budowy zachodniej obwodnicy Szczecina. GDDKiA o/Szczecin ogłosiła przetarg na opracowanie uproszczonej Koncepcji Programowej dla S6 zachodniego drogowego obejścia Szczecina, wraz z dokumentacją związaną z rozpoznaniem podłoża gruntowego. W ramach dokumentacji zostanie zaprojektowany m.in. odcinek drogi ekspresowej o długości około 50 km, 7 węzłów drogowych oraz tunel pod rzeką Odrą i Kanałem Polickim o długości ponad 2,5 km.

Nowoczesna infrastruktura ochrony środowiska wg stanu na rok 2019.

Wskaźnik monitoringu	2016	2018	2019
Długość sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej	261,9 km	274,7 km	275,4
Długość sieci wodociągowej	235,4 km	238,7 km	238,9 km
Długość sieci ciepłej	29,512 km	31,712 km	33 km

Długość sieci wodociągowej na koniec 2005 roku wynosiła 157,6 km. Ilość odbiorców 3327, przy łącznej długości przyłączy 55,2 km. Na koniec 2019 r. długość sieci wodociągowej wynosiła 238,4 km. Niezwykle ważnym zadaniem gminy jest zaopatrzenie w wodę. Od 2006 r. w Policach funkcjonuje stacja uzdatniania wody, której budowa została dofinansowana ze środków ZPORR. Z sieci wodociągowej korzysta 99,8 % mieszkańców Gminy Police. Gmina Police jest zaopatrywana w wodę pitną z 4 ujęć: SUW Grzybowa, SUW Tanowo, SUW Trzebież i SUW Węgornik. Eksploatowane ujęcia wody zabezpieczają obecne oraz przewidywane potrzeby miasta i gminy. Gmina posiada rozbudowany system wodociągów, z których korzysta 99% ludności.

Gazyfikacja gminy Police została zakończona w 2005 roku. Przedsięwzięcie objęło budowę ponad 100 km sieci gazowej średniego ciśnienia wraz z 1412 przyłączami. Całkowita długość sieci gazowej przesyłowej w gminie Police aktualnie wynosi ok. 160 km. Zgodnie z danymi GUS na rok 2018 - 82,1 % mieszkańców Gminy Police korzysta z instalacji gazowej.

W obrębie gminy Police zlokalizowanych było w roku 2012 - 3763 punktów świetlnych energooszczędnych, w roku 2019 jest ich 4071.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. zaopatruje Police w energię ciepłą za pośrednictwem miejskiej sieci ciepłowniczej o długości ok. 33 km. Źródłem zaopatrzenia oprócz Ciepłowni Rejonowej o mocy znamionowej 46,56 MW są Grupa Azoty Zakłady Chemiczne S.A. oraz 14 gazowych kotłowni lokalnych. Głównymi odbiorcami ciepła są: Spółdzielnia Mieszkaniowa „Chemicz” z liczbą mieszkańców 11280, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odra” z liczbą mieszkańców 9300 oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z liczbą mieszkańców 1803. Razem z odbiorcami indywidualnymi z ciepła systemowego w Policach korzysta ok. 22 tysiące mieszkańców. W zakresie dostaw energii ciepłej z usług PEC S.A. korzystają: szkoły, przedszkola, żłobek i inne obiekty użyteczności publicznej a także szpital, MOK, Komenda Powiatowa Policji, hotel oraz obiekty przemysłowe i usługowe. Ogólna powierzchnia ogrzewanych obiektów to prawie 620 tysięcy m² zaś kubatura ok. 2,5 miliona m³.

Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłej pozwala na poprawę wskaźników związanych z przepływem czynnika grzewczego oraz zwiększa możliwość podłączenia nowych odbiorców. Gmina Police dofinansowuje modernizację systemów grzewczych dla mieszkańców. W roku 2019 dofinansowano 6 wniosków mieszkańców.

Rozbudowa Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym. Na terenie Gminy Police znajduje się Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym, którego zakres działalności obejmuje gospodarkę odpadami komunalnymi dostarczonymi z terenu powiatu polickiego oraz z terenu innych powiatów województwa zachodniopomorskiego, polegającą na:

- 1) poddawaniu odpadów odzyskowi poprzez ich mechaniczno-biologiczne przetwarzanie,
- 2) unieszkodliwianiu odpadów poprzez obróbkę biologiczną i składowanie,
- 3) kompostowaniu odpadów z selektywnej zbiórki ulegających biodegradacji,
- 4) przetwarzanie odpadów polegające na doczyszczaniu odpadów surowcowych na odrębnym ciągu technologicznym, zbieraniu odpadów w celu przekazania ich do zagospodarowania innym posiadaczom.

Wskazana w strategii Rozbudowa ZOISOK została zrealizowana z udziałem dofinansowania unijnego ze środków RPO WZ w roku 2013.

Rozwój infrastruktury komunalnej.

Cel strategiczny obejmuje optymalne i racjonalne wykorzystanie przestrzeni publicznej, tworzenie nowych i rewitalizację istniejących przestrzeni publicznych z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, urbanistycznych i architektonicznych. Realizowane są przedsięwzięcia mające wpływ na poprawę wizerunku i estetyki gminy, zapewnienie szerokiego dostępu do publicznej infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej oraz sportowej na terenie każdego osiedla i sołectwa. W roku 2019 zakończono budowę świetlicy wiejskiej w Tanowie jako obiektu służącego zarazem mieszkańcom jak i Ochotniczej Straży Pożarnej. Przebudowano świetlicę wiejską w Przęsocinie. W ramach budżetu obywatelskiego przebudowane są tereny publicznie dostępne, służące mieszkańcom gminy.

Przestrzeń miejska, szczególnie centrum miasta powinna mieć charakter reprezentacyjny, atrakcyjny dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Problemem miasta jest brak wyraźnego wykształconego centrum. Miasto funkcjonalnie jest podzielone na starą i nową część, brak jest miejskiej starówki. Z biegiem lat w naturalny sposób rozwój nowej części miasta (głównie w latach 70 tych) spowodował stopniową degradację przestrzeni w starej części. Jest to typowe dla rozwoju miast w tym okresie. W centrum miasta Police znajduje się atrakcyjny teren o powierzchni ok. 1,7 ha, aktualnie wykorzystywany jako ogródki działkowe. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren przeznaczony jest pod lokalizację reprezentacyjnego dla miasta centrum administracyjno – usługowo – handlowego wraz z towarzyszącą strefą mieszkaniową i zieleni publicznej. Usytuowanie w tym terenie przystanku SKM wraz z nowym układem komunikacji drogowej może przełamać wieloletni podział funkcjonalny miasta.

Rewitalizacja terenów Osiedla Stare Miasto.

W roku 2018 przyjęto do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025. W ramach realizowanych przedsięwzięć podjęto realizację projektów społecznych (OPS, PUP, PCPR). Gmina Police złożyła wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią ze środków RPO WZ i INTERREG VA. W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych.

Wspieranie zróżnicowanego budownictwa mieszkaniowego odpowiadającego potrzebom mieszkańców.

Zasób lokali administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wynosi 1417 lokali komunalnych i 161 lokali socjalnych. Budynki stanowiące zasób gminny są poddawane termomodernizacji, modernizacji i remontom. W 2019 r. wykonano 6 termomodernizacji: Dworcowa 3, Starzyńskiego 10, Palmowa 2, Palmowa 4, Odrzańska 7, Palmowa 13. Na terenie gminy Police

prywatni inwestorzy realizują budowę wielorodzinnych budynków mieszkalnych w systemie developerskim.

Zrównoważony rozwój przestrzenny.

Uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Aktualnie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte jest 98% obszaru gminy (bez morskich wód wewnętrznych). Dla tych terenów zostały określone szczegółowe zapisy dotyczące m.in. zasad kształtowania polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem ochrony poszczególnych obiektów i terenów uznanych za szczególnie wartościowe w przestrzeni, ze względów krajobrazowych, przyrodniczych i zabytkowych.

Stworzenie systemu informacji geograficznej dla zintegrowanego zarządzania terenami gminy (GIS).

Od roku funkcjonuje 2010 w Gminie Police System Informacji Przestrzennej Miasta i Gminy Police (GIS), który jest sukcesywnie rozbudowywany o kolejne moduły dostępne zarówno na mieszkańców Gminy Police jak i w systemie pracy Urzędu Miejskiego.

Priorytet II. Trwały rozwój gospodarczy.

Dywersyfikacja gospodarcza gminy.

Liczba spółek ujętych w rejestrze REGON w Gminie Police w roku 2006 wynosiła 3357. Na terenie gminy w systemie REGON na dzień 31.12.2018 r. zarejestrowanych było 4684 podmiotów gospodarczych. Wśród podmiotów gospodarczych ze względu na sektory własności –sektor publiczny stanowi 4,8%, 94,88% - sektor prywatny. Wśród podmiotów prywatnych prowadzących działalność gospodarczą 3940 stanowią osoby fizyczne. Aktywność gospodarcza w gminie oparta jest na sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w gminie - podobnie jak w całym kraju - jest forma jednoosobowej działalności osoby fizycznej.

Gmina Police jest organizatorem targów gospodarczych, w których bierze udział corocznie ponad 80 wystawców, których celem jest prezentacja i promocja ofert gospodarczych polskich i niemieckich firm działających na obszarze pogranicza, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów handlowych i biznesowych oraz dotarcie do nowych klientów.

Powiatowy Urząd Pracy wspiera przedsiębiorców w zakresie oferowania pomocy w poszukiwaniu kandydatów do pracy, podnoszenia kompetencji i kwalifikacji pracowników oraz kandydatów do pracy, wsparcia tworzenia miejsc pracy, zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz cudzoziemców. Powiatowy Urząd Pracy wspiera przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pozyskiwanie pracowników i szkolenia. Powiat Policki przy udziale środków unijnych wspiera rozwój edukacji zawodowej, przygotowywanie wysoko wykwalifikowanych przyszłych pracowników w branży chemicznej czy gastronomicznej z udziałem samych pracodawców.

Bezrobocie w gminie Police

Jednym z ważniejszych kryteriów oceny warunków życia mieszkańców jest możliwość uzyskania zatrudnienia. Zjawiskiem, które nieustannie wywiera istotny wpływ na warunki życia mieszkańców jest bezrobocie. Stopa bezrobocia w marcu 2006 roku w gminie Police wyniosła 12,5%, i była mniejsza niż stopa bezrobocia dla województwa zachodniopomorskiego i całego kraju. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Policach zarejestrował 1260 bezrobotnych w powiecie polickim, z czego 668 w gminie Police. Oznacza to, że stopa bezrobocia wynosiła 3,6 %, a wskaźnik bezrobocia osiągnął wielkość 2,6 %.

Rozwój gospodarczy. Rozwój współpracy z partnerami gospodarczymi.

Police są ważnym ośrodkiem gospodarczym ze względu na funkcjonowanie Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. o dominującym w profilu produkcji. Rynek pracy w Policach w dużej mierze jest oparty na jednym dużym zakładzie. Nie ulega wątpliwości, że należy wypracowywać rozwiązania i tworzyć warunki do rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości, w tym szczególnie sektora usługowego i przemysłowego, bowiem generują one miejsca pracy. Efektywne i skuteczne wspieranie rozwoju gospodarczego wymaga uruchomienia szczególnego procesu, w którym przedsiębiorcy są nie tylko adresatem ale współtwórcą wypracowywanych rozwiązań.

Warunkiem rozwoju gospodarczego gminy jest sprawny system komunikacji wewnętrznej oraz połączenie z Metropolią Szczecińską. Priorytetem jest rozbudowa dróg gminnych, wspieranie finansowe przebudowy dróg powiatowych, budowa węzłów przesiadkowych, budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową, przebudowa dróg łączących Police ze Szczecinem przez Przęsocin, wiaduktu przy ulicy Asfaltowej, ulicy Nadbrzeżnej i Cisowej. Konsekwentnie przebudowywane są drogi gminne w obszarze usługowym Polic. Duże znaczenie ma przebudowa dróg i wiaduktów w obszarze przemysłowym miasta ze względu na rozbudowę terenów gospodarczych Grupy Azoty o budowę instalacji odwodnienia propanu (PDH) i instalacji do produkcji polipropylenu (PP) pod nazwą „Polimery Police”. Współpraca z partnerami gospodarczymi, w tym: Kemipol sp. z o.o , Grupą Azoty „Polyolefins S.A. Zakłady Chemiczne „POLICE” S.A. skutkuje m.in. współfinansowaniem inwestycji drogowych.

Gmina Police posiada miejscowe plany zagospodarowania, co stanowi duże ułatwienie zarówno dla mieszkańców i inwestorów, stanowiąc o znacznym uproszczeniu i przyspieszeniu procedur związanych z lokalizowaniem inwestycji na terenie gminy. Jest to konieczne i niezbędne dla rozwoju funkcji gospodarczych, budownictwa prywatnego (deweloperskiego) i komunalnego, jak i interwencji urbanistycznych modernizujących infrastrukturę techniczną oraz układ komunikacyjny.

Przebudowa przestrzeni publicznych służyć ma wyeksponowaniu walorów przyrodniczo-kulturowych, podniesieniu jakości życia mieszkańców oraz pobudzaniu rozwoju gospodarczego w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców. Takie działania służyć mają przede wszystkim rozwojowi funkcji usługowej nie tylko o charakterze rekreacyjnym, turystycznym czy gastronomicznym.

Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną stanowią otoczenie dla branży gastronomicznej i rekreacyjnej czego przykładem jest rozwój Trzebieży. W roku 2019 zakończona została przebudowa Portu Jachtowego Centralnego Ośrodka Żeglarskiego.

Priorytet III. Poprawa jakości życia mieszkańców.

Nowoczesna baza edukacyjna, kulturalna i sportowa.

Konsekwentnie modernizowana jest baza oświatowa. W latach 2011 – 2018 wśród przedsięwzięć należy wymienić: rozbudowę SP nr 3 w Policach, docieplenie budynku SP nr 8, docieplenie budynku SP nr 3, docieplenie dachu budynku ZS nr 1, zagospodarowanie terenu szkoły filialnej w Pilchowie, przebudowę boiska przy Gimnazjum nr 3, termomodernizacją budynku Gimnazjum nr 3, termomodernizację budynku PP nr 1, termomodernizację budynku PP w Tanowie, termomodernizację budynku Szkoły Filialnej w Niekłóńczycy, przebudowę budynku SP nr 6, termomodernizacja budynku P nr 1. Wybudowano Ośrodek edukacji ekologicznej w Zalesiu, przeprowadzono termomodernizację Miejskiego Ośrodka Kultury, przebudowano halę sportową przy ulicy Siedleckiej, rozbudowano budynki przedszkoli publicznych nr 5 i 8 w Policach.

Gmina Police sukcesywnie pozyskuje dofinansowanie na wyposażenie przedszkoli oraz tworzenie warunków do zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach.

Oferta turystyczna gminy Police z roku na rok staje się coraz bardziej atrakcyjna. W Gminie Police rozwija się turystyka weekendowa, aktywna, ekologiczna, sportowa i rekreacyjna wykorzystując zasoby przyrodnicze i geograficzne. Funkcjonuje infrastruktura publiczna o charakterze turystycznym i rekreacyjnym w Trzebieży, w Zalesiu, Przystań Miejska w Policach, przeprowadzony proces rewitalizacji Starych Polic uporządkował tereny publiczne miasta. Konsekwentnie rozbudowywany jest system ścieżek rowerowych funkcjonujący od granicy ze Szczecinem do Trzebieży. W roku 2019 przygotowano dokumentację budowlaną odbudowy infrastruktury rekreacyjnej w Trzebieży.

Dostęp do zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej.

Mieszkańcy mają dostęp do zróżnicowanej oferty kulturalnej przez działalność Miejskiego Ośrodka Kultury. Wspierane są programy organizacji pozarządowych i realizowane liczne projekty z wykorzystaniem środków unijnych. Realizacja celu związana jest również z realizacją zadań własnych organizacji pozarządowych, rad osiedlowych i sołectkich. Ośrodek Sportu i Rekreacji, wyposażona baza sportowa, liczne kluby i sekcje zapewniają szeroką ofertę sportową.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Wspomaganie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyrównywanie szans rozwoju, budowanie oferty wsparcia, integracji i aktywizacji środowisk oraz grup społecznych, przeciwdziałanie patologiom jest zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej i jest przedmiotem corocznych sprawozdań z działalności.

Gmina Police sfinansowała w roku 2019 dwa programy zdrowotne, realizowane są działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

W roku 2019 Gmina Police rozpoczęła realizację projektu pn. Własna przestrzeń = samodzielność. Projekt przewiduje utworzenie 14 nowych miejsc w 5 mieszkaniach chronionych. Projekt jest skierowany do 60 osób bezdomnych z Gminy Police i 6 matek z 10 małoletnimi dziećmi. Główne zadania projektu to reintegracja społeczna osób bezdomnych, matek z małoletnimi dziećmi, remont i wyposażenie mieszkań chronionych oraz praca socjalna.

Wspieranie aktywności lokalnej.

Rada Miejska przyjmuje corocznie programy współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w ramach inicjatyw lokalnych. Współpraca ma charakter wielopłaszczyznowy i podejmowana przez różne instytucje gminne: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji. Organizacje pozarządowe realizują szereg zadań publicznych będących zadaniami własnymi gminy. Od roku 2015 Gmina Police realizuje Budżet obywatelski, w którym mieszkańcy wspólnie decydują, na co przeznaczyć wyodrębnioną część budżetu gminy poprzez wybór projektów w otwartym głosowaniu.

Rozwój instytucjonalny

Rozwój instytucjonalny opiera się na ciągle podnoszonych standardach pracy urzędów i zakładów komunalnych służących obsłudze mieszkańców. Gmina Police za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej zapewnia dostęp do informacji, wspierany Systemem Informacji Przestrzennej. Prowadzona jest współpraca regionalna i międzynarodowa, której konsekwencją są nowe możliwości pozyskiwania dotacji unijnych oraz realizacja przedsięwzięć. Miastem partnerskim jest niemieckie miasto Pasewalk.

Gmina Police jest członkiem stowarzyszeń:

1. Związek Miast Polskich.

2. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania.
3. Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.
4. Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna
5. Związek Portów i Przystani Morskich.
6. Konwent Współpracy Samorządowej Polska – Ukraina.

Priorytet IV. Zachowanie, ochrona i wykorzystanie walorów środowiska naturalnego.

Edukacja ekologiczna realizowana jest głównie przez działania Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu, którego realizacja oparta o dofinansowanie ze środków INTERREG oraz WFOŚ. Gmina Police posiada Program w zakresie opieki nad zwierzętami, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Rewitalizacja i ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy odbywa się głównie przez tworzenie terenów zieleni sprzyjających rozwojowi rekreacji i czynnemu wypoczynkowi, kształtowanie i utrzymanie zieleni, parków i skwerów. Istotnym elementem działań jest likwidacja dzikich wysypisk, ochrona bioróżnorodności, obejmowanie cennych przyrodniczo obszarów formami ochrony przyrody.

W roku 2019 pozyskano dofinansowanie na przygotowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej oraz opracowanie dokumentu pn. Waloryzacja przyrodnicza gminy Police. Zbiór danych przestrzennych zostanie opracowany zgodnie ze Standardem Danych GIS w ochronie przyrody. Inwentaryzacja obejmie następujące obszary: botanika, fauna oraz przyroda nieożywiona i krajobraz.

W roku 2019 realizowane były następujące projekty z udziałem dofinansowania ze środków UE.

1. Budowa węzła przesiadkowego i pętli autobusowej w Policach, RPZP.02.02.00-32-0003/16-00
2. Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Kuźnickiej w Policach nad torami kolejowymi RPZP.05.02.00-32-0003/16
3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych socjalnych przy ulicy Bankowej 20 oraz ulicy Bankowej 22 RPZP.02.08.00-32-B007/17
4. Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych - etap I RPZP.02.02.00-32-0003/17
5. Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych - etap II RPZP.02.02.00-32-0003/18
6. Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych - etap III RPZP.02.02.00-32-0004/18
7. Budowa dróg rowerowych w Policach PZP.02.02.00-32-0005/18
8. Lepszy start -kompetencje kluczowe dla uczniów w Gminie Police RPZP.08.03.00-32-K003/17
9. Równy dostęp do edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich w Gminie Police RPZP.08.01.00-32-K027/18
10. Własna przestrzeń = samodzielność RPZP.07.06.00-32-K001/19
11. Budowa węzła przesiadkowego przy placu Chrobrego w Policach RPZP.02.02.00-32-0002/19
12. Ja w internecie.
13. Waloryzacja przyrodnicza gminy Police
14. Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej.

Plan Rozwoju Miejscowości Tanowo do roku 2022 przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej nr XXXIX/377/2018 z 27.02.2018 roku jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu wskazanie kierunków rozwoju miejscowości, wyznaczenie celów i działań opartych na analizie istniejących uwarunkowań. Został sporządzony przy udziale i akceptacji mieszkańców.

Program wskazuje przedsięwzięcia wskazane przez mieszkańców:

1. Poprawa oświetlenia publicznego miejscowości. W ramach przedsięwzięcia w roku 2018 zrealizowano budowę oświetlenia ulicy Wiosennej, Leśnej i Słonecznej, budowę oświetlenia przy ulicy Dębowej.
2. Budowa kanalizacji sanitarnej w Tanowie. Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie ze środków POIŚ. Realizacja wymaga zmiany technologii, ze względu na zbyt wysoki koszt przedsięwzięcia.
3. Kanalizacja deszczowa w drogach gminnych. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano odwodnienie drogi gminnej przy posesjach 132 – 134 wzdłuż ulicy Wojska Polskiego.
4. Przebudowa ulicy Szczecińskiej. Przedsięwzięcie realizowane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich.
5. Przebudowa dróg gminnych.
6. Rozwój terenów rekreacyjnych. Zadanie planowane do zgłoszenia przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego.
7. Rozwój oferty gastronomicznej, w tym opartej na produktach lokalnych.
8. Przebudowa z rozbudową budynku OSP na cele społeczno – kulturalne świetlicy wiejskiej. Przedsięwzięcie zrealizowane.
9. Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych o charakterze kulturalnym i edukacyjnym.
10. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police

W roku 2018 przyjęto do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025. W ramach planowanych przedsięwzięć podjęto realizację projektów społecznych (OPS, PUP, PCPR). Gmina Police złożyła wnioski o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią ze środków RPO WZ i INTERREG VA. Projekt ma być zrealizowany w ramach montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Gmina Police otrzymała dofinansowanie ze środków RPO WZ i INTERREG VA. Realizacja projektu planowana jest na lata 2020 – 2021.

Realizacja uchwały w roku 2019 objęła następujące działania:

1. Organizacja działań skierowanych do mieszkańców Starego Miasta w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i szeroko pojętej integracji lokalnej społeczności – działania realizowane przez OPS.
2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Przedmiotem projektu są działania obejmujące diagnozę potrzeb i możliwości rozwoju zawodowego oraz poradnictwa zawodowego dla 100 osób. Powiatowy Urząd Pracy w Policach realizuje zadania w zakresie organizacji szkoleń zawodowych, zdobywania doświadczenia przez realizację staży zawodowych.
3. Inkubator zawodów - Realizacja projektu przewiduje organizację szkoleń zawodowych w zawodach: kucharz, technik chemii, hotelarz, doradztwo zawodowe oraz organizację staży zawodowych. W 2019 r. Powiat Policki realizował projekt pn. „Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Powiecie Polickim receptą na dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy” w ramach działania 8.6 RPO WZ.
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, komunalnych na terenie osiedla Stare Miasto w Policach - W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych. W 2019 r. wykonano termomodernizację Starzyńskiego 10.
5. Przebudowa lokali komunalnych przez wyposażenie w węzeł sanitarny – działania realizowane przez ZGKiM
6. Zintegrowanie wspólnot sąsiedzkich społeczności lokalnej – integracja wielopokoleniowa – Dzień Sąsiada na Starym Mieście - Od roku 2016 na terenie Starego Miasta organizowany jest festyn społeczności lokalnej Dzień Sąsiada.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Police

Uchwałą nr XI/96/2015 z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Rada Miejska w Policach przyjęła dokument pn. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police. Dla ww. dokumentu została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w tym sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police jest dokumentem, który został opracowany, m.in. aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w Pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Działania ujęte w tym dokumencie mają przyczynić do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. W efekcie końcowym realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyczyni się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Police.

Tabela przedstawia projekty zrealizowane oraz pozostające w realizacji wskazane w harmonogramie działań przez Gminę Police.

Harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych dla Gminy Police

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt redukcji emisji CO2 względem roku bazowego 2013 [Mg/rok]	uwagi
1.	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Policach (elewacja z termomodernizacją, stolarka drzwiowa i okienna)	Gmina Police	Do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00	Projekt zrealizowany
2.	Przebudowa z termomodernizacją hali sportowej na ulicy Siedleckiej 2b z budynkiem administracyjnym (+wymiana ogrzewania i instalacji)	Gmina Police	Do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	708,00	576,00	Projekt zrealizowany
3.	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Bankowej 18	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00	Projekt zrealizowany
4.	Prowadzenie akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiająca mieszkańcom wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych)	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne	-	-	Projekt w realizacji
5.	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w Policach	PEC S.A.	do 2020	Sr	środki własne/POiŚ	1 062,00	292,00	Projekt w realizacji
6.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 5	ZGKiM	do2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	33	Projekt zrealizowany
7.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 6	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	34	27	Projekt zrealizowany

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt redukcji emisji CO2 względem roku bazowego 2013 [Mg/rok]	uwagi
8.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 10	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	28	23	Projekt zrealizowany
9.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Asfaltowej 6	ZGKiM	Do 2020	Śr	środki własne	28	23	Projekt zrealizowany
10.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Dworcowej 5	ZGKiM	Do 2020	Śr	Środki własne	32	26	Projekt zrealizowany
11.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 2	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	40	32	Projekt zrealizowany
12.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 15	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	39	31	Projekt zrealizowany
13.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 8	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	30	23	Projekt zrealizowany
14.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kopernika 4	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	33	27	Projekt zrealizowany
15.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 26	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	34	Projekt zrealizowany
16.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 22 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150	Projekt zrealizowany

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt redukcji emisji CO2 względem roku bazowego 2013 [Mg/rok]	uwagi
17.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 20 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150	Projekt zrealizowany
18.	Program ograniczenia niskiej emisji przez wymianę pieców węglowych na terenie miasta	ZGKiM	do 2020	Sr	środki własne/RPO WZ 2014-2020	120	70	Projekt w realizacji
19.	Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych mieszkalnych zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe	Gmina Police	2023	Dł	środki własne/POIŚ	177	144	Projekt w realizacji
20.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Osoby fizyczne	2023	Dł	środki własne/POIŚ	3 696	3 003	Projekt w realizacji
21.	Wymiana źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku np. ogrzewanie elektryczne, olejowe, gazowe	Osoby fizyczne	2023	Dł	środki własne, NFOŚ/WFOŚ	3 369	3 369	Projekt w realizacji
22.	Likwidacja kotłów na paliwo stałe i podłączenie do sieci ciepłowniczej/ gazowniczej – w zależności od możliwości technicznych i infrastrukturalnych	Osoby fizyczne	2023	Dł	środki własne/WFOŚ	3 369	3 369	Projekt w realizacji
23.	Montaż indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii – kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, kotły na biomase, mikrowiatraki, źródła kogeneracyjne	Osoby fizyczne	2023	Dł	środki własne/WFOŚ	924	750	Projekt w realizacji
24.	Wymiana i uzupełnienie oświetlenia drogowego LED w Policach	Gmina Police	2022	Dł	środki własne/NFOŚ	34,00	27,00	Projekt zrealizowany

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt redukcji emisji CO2 względem roku bazowego 2013 [Mg/rok]	uwagi
25.	Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego – w ilości sztuk 15	SPPK	2016-2020	Sr	środki własne/ RPO WZ 2014- 2020 (ZIT)	1050,00	300,00	Projekt zrealizowany
26.	Budowa węzła przesiadkowego i pętli autobusowej w Policach	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/ RPO WZ 2014- 2020 (ZIT)	201,00	57,00	Projekt zrealizowany
27.	Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych Polic	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/ RPO WZ 2014- 2020 (ZIT)	88,00	25,00	Projekt zrealizowany
28.	Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Kuźnickiej w Policach	Gmina Police	do 2020	Sr	środki własne/ RPO WZ 2014- 2020 (ZIT)	600,00	158,00	Projekt w realizacji